

Универзитет у Крагујевцу

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Број: 1949/2

30.09.2022. године

Декан Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, на основу члана 53. и 73. Статута Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, и члана 15. став 5. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу, донео је 30.09.2022. године

РЕШЕЊЕ

Ставља се на увид јавности Извештај Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације

„Институција Високог представника за Босну и Херцеговину“

и испуњености услова кандидата Николине Војиновић и предложеног ментора, за израду докторске дисертације објављивањем на интернет страници Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, у трајању од 15 дана.

Образложење

Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације „Институција Високог представника за Босну и Херцеговину“ и испуњености услова кандидата Николине Војиновић и предложеног ментора, за израду докторске дисертације образована Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, Број: IV-02-396/25 од 15.06.2022. године, доставила је Факултету Извештај, дана 14.07.2022. године.

Сагласно члану 9. став 2. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта (2020), по добијеном позитивном мишљењу надлежних органа Универзитета у Крагујевцу, Факултет ставља на увид јавности достављени Извештај.

Имајући у виду наведено, донео сам решење како гласи у диспозитиву.

Решење доставити:

- Сајт Факултета,
- Архива.

ДЕКАН

Проф. др Драган Вујисић

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ			
ПРИМЉЕНО:	14	07	2022
Орг. јед.	Део I	Остат	Времетрај
08	1949		

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу бр. IV-02-396/25 од 15.06.2022. године, образована је Комисија за оцену научне заснованости теме и испуњености услова кандидаткиње Николине Војиновић, за израду докторске дисертације под називом "Институција Високог представника за Босну и Херцеговину", у следећем саставу:

- др Драган Батавељић, редовни професор, Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, ужа уставноправна научна област, **председник**;
- др Срђан Ђорђевић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа научна област: Теорија државе и права, члан;
- др Милан Пилиповић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Бањој Луци, ужа научна област: Уставно право, члан.

Комисија је извршила увид у документацију, коју је кандидаткиња Николина Војиновић приложила уз пријаву и Већу подноси следећи:

ИЗВЕШТАЈ

о оцени научне заснованости теме и испуњености услова кандидаткиње

1. Биографија и преглед научно-истраживачког рада кандидаткиње

Николина (Драган) Војиновић је рођена 01.01.1993. године, на Палама, Босна и Херцеговина. Основну школу и гимназију је завршила на Палама. Основне студије је завршила 2018. године на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу са просечном оценом 7,61 и тиме стекла стручни назив Дипломирани правник. Кандидаткиња је завршила мастер академске студије 2019. године на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу (тема мастер рада: „Развој медија и медијског права и њихов утицај на друштво“) са просечном оценом 10.00. Тренутно је трећа година докторских студија на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу. Од страних језика, одлично пише, чита и говори енглески језик.

Радно искуство:

2021-2022. године - Prvako Engineering d.o.o, Крагујевац, рад на правним пословима.

2020-2021. године - период од 4 месеца у Централној изборној комисији Босне и Херцеговине на позицији супервизора.

2018-2021. године - у прекидима од неколико месеци, због програма и рада у Америци, обављање праксе у адвокатској канцеларији „Дражић, Беатовић и Стојић“ у Београду.

2015, 2017, 2019. и 2021. године (период од 5 месеци) - рад у Америци у Sunsations на позицији менаџера.

Кандидаткиња је објавила следеће радове:

- Војиновић, Н., *Карактеристике Европске уније као међународне заједнице са аспекта људских права*, Ревивија за европско право, 2021. - М52
- Војиновић, Н., *Pravna zaštita korisnika finansijskih usluga u Bosni i Hercegovini*, Bizinfo (Blace), vol. 12, no. 2, 135-152, 2021. - М51
- Војиновић, Н., *Правни аспекти безбедности хране у Босни и Херцеговини*, Међународна конференција „Безбедност хране и здравље“, Краљево, 2021. - М63
- Војиновић, Н., Stević, Ž., *Pestel Analysis of the Healthcare System With Reference to the Right to Health During A Pandemic*, Teme, Vol. XLVI, 2021. - М23.
- Војиновић, Н., Војиновић, Д., *Организовање пољопривредних задруга у функцији развоја туризма*, Научна конференција „Савремено задругарство у Србији“, Кнић, 2020. - М63
- Војиновић, Н., Sremac, S., Zlatanović, D., *A Novel Integrated Fuzzy-Rough MCDM Model for Evaluation of Companies for Transport of Dangerous Goods*, Complexity, Vol. 2021, Article ID 5141611, 16 pages, 2021. - М22
- Војиновић, Н., Stević, Ž., Tanackov, I., *A Novel IMF SWARA-FDWGA-PESTEL Analysis For Assessment Of Healthcare System*, Operational Research in Engineering Sciences: Theory and Applications, 5(1), 2022, 139-151. – М53

2. Научни приступ проблему предложеног нацрта докторске дисертације и процена научног доприноса крајњег исхода рада

У пријави теме докторске дисертације коју је кандидаткиња поднела, предмет и циљеви истраживања су јасно постављени и детаљно образложени. Такође, у наведеној пријави је указано на значај теме за даљу научну обраду, као и на бројне теоријске и практичне проблеме у раду Високог представника за Босну и Херцеговину. Кандидаткиња за радни наслов теме докторске дисертације предлаже - **"Институција Високог представника за Босну и Херцеговину"**. Комисија је у потпуности сагласна са предложеном темом.

Предмет истраживања у оквиру предложене теме докторске дисертације биће извршена анализа и испитивање улоге Институције високог представника у друштвено-политичком животу у Босни и Херцеговини. Босна и Херцеговина је демократска држава, специфичног уставног уређења, која се састоји од два ентитета: Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине (који имају висок ниво аутономије) и административне јединице Брчко дистрикт. Као и свака друга држава, путем својих институција треба да обезбеди владавину права и демократије, територијални интегритет и суверенитет, политичку независност и међународни субјективитет. Формално посматрано, то је заједница две територијалне политичке организације, док суштински, представља правну државу са комплексним друштвено-политичким уређењем и снажним утицајем међународне заједнице. Према Уставу Босна и Херцеговина функционише у складу са законом и на основу слободних и демократских избора. За потпуно разумевање њеног уставног уређења треба да се уваже чињенице које су довеле до настанка Босне и Херцеговине, која има све елементе државности - територију, становништво и власт. То је заједница три конститутивна народа - Срба, Бошњака и Хрвата, са међународно признатим границама, створена Дејтонским споразумом после ратних сукоба и распада бивше Југославије. Уставом, који је наметнут међународним уговором, дефинисане су надлежности и односи између институција Босне и Херцеговине и ентитета, људска права и основне слободе, законодавна, извршна и судска власт. Устав Босне и Херцеговине, као Анекс IV, је део Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, који је потписан у децембру 1995. године. То је, са само дванаест чланова најкраћи важећи устав

на свету. Иако је основни циљ Мировног споразума постизање трајног мира и стабилности, донео је одређене промене и у грађанском, невојном аспект. Дејтонским мировним споразумом Република Босна и Херцеговина је променила име у Босна и Херцеговина и наставила своје правно постојање по међународном праву у постојећим међународно признатим границама и остала је чланица Уједињених нација и других међународних организација.

Споразумом је потврђен суверенитет, територијални интегритет и политичка независност и самосталност, што су гарантовале и суседне земље потписнице. Овим је трансформисано дотадашње уставно уређење. БиХ није настала као држава уједињењем ентитета, већ су ентитети уставом дефинисани као конститутивни елементи јединствене државе. Уставом је гарантовано остварење и заштита људских права и слобода у складу са међународним стандардима, а предвиђено и то да се ниједним амандманом на овај Устав не може елиминисати, нити умањити, било које од људских права и слобода. Омогућена је потпуна слобода кретања лица, роба, услуга и капитала широм државе, коју ентитети неће ометати, нити спроводити било какву контролу на ентитетској граници. Такође, Уставом су зајамчене и друге вредности које чине демократско друштво: политички плурализам, тржишни либерализам, независно судство, приватно власништво и др.

Историјски посматрано на овом подручју одувек су живеле различите етничке групе, које су исповедале другачије религије, водили су се локални и светски оружани сукоби и владали различити политички режими. Различита идеолошка опредељења узрокују комплексност политичких и социјалних односа, па чак и доводе у питање очување државности БиХ у облику који сада има. Територијална подјела на ентитете није дефинисана према верском и националном критеријуму, већ постоји измешаност становништва практично на укупној територији БиХ. Према Уставу, у надлежности институција БиХ су спољна политика, спровођење међународних и међуентитетских кривичноправних прописа, док ентитети имају право да успостављају посебне паралелне односе са суседним државама, у складу са суверенитетом и територијалним интегритетом БиХ. Република Српска и Федерација Босна и Херцеговина имају уставе, који говоре о демократији, поштовању људских права и слобода, једнакости, националној равноправности, владавини права, социјалној правди, а све у складу са међународним стандардима, док Брчко дистрикт има Статут. Законима на нивоу ентитета дефинисане су сфере људског живота, па у пракси често се дешава да имамо супротна тумачења код примене одређених прописа. Поред тога постоје, још увек, верски, друштвени, политички и други анимозитети, који могу да наруше економску, социјалну и политичку стабилност. Зато је питање да ли институције БиХ могу адекватно да одговоре свим изазовима са којима се сусрећу.

У стварању и развоју Босне и Херцеговине круцијалну улогу имала је међународна заједница, која је још увек активна у креирању друштвено-политичких односа у БиХ. Примарни циљ Споразума за мир у БиХ је био прекид и обустава ратних сукоба. Код примене дејтонског уставног модела, претпоставило се да цивилни део не би било могуће имплементирати без снажног спољног утицаја. Општим оквирним споразумом за мир у БиХ (Анекс 10 - Споразум о цивилној имплементацији), успостављена је, на захтев странака потписница, институција Високог представника. Високи представник има задатак да надгледа имплементацију мировног решења, одржава блиске односе са странама, усклађује рад грађанских организација и агенција и подноси извештаје међународној заједници. Високи представник има таква правна овлашћења да може независно обављати своју функцију, укључујући и овлашћења за склапање уговора, прибављање и располагање некретнинама и личном имовином. И, што је најбитније, има овлашћења за коначну интерпретацију мировног споразума. Међутим, поставља се питање да ли је институција Високог представника међународно тело (јер је конституисана међународним споразумом) или дипломатско (јер Високи представник,

запослени и чланови породица имају исте повластице и имунитете које уживају дипломатски представници). Осим што је снага одлучивања Високог представника неприкосновена, дошло је и до проширења његових овлашћења. Савет за спровођење мира је, у децембру 1997. године, на састанку у Бону, прокламовао своје закључке (Бонска овлашћења), којима је дозволио Високом представнику да, када сматра да је то нужно, може да донесе и наметне законе и смени јавне функционере који крше законе и Дејтонски споразум. Високи представник је тако постао неприкосновени и највећи ауторитет у Босни и Херцеговини, чиме је у једној личности која обавља функцију у датом тренутку, установљена законодавна, извршна и судска власт. Овлашћења Високог представника нису под контролом Уставног суда. На тај начин, Међународна заједница је делегитимисала домаће институције, јер доносећи домаће законе и уредбе, делује као домаћа власт. Због тога се, оправдано, поставља питање да ли у пракси имамо дуалну власт и да ли се тиме доводи у питање сувереност Босне и Херцеговине? Високи представник је од 2002. године, постао и специјални представник Европске уније у Босни и Херцеговини, иако је његов примарни задатак спровођење Дејтонског мировног споразума. Такође, поставља се и питање да ли се, на тај начин, настоје остварити политички циљеви ЕУ и да ли међународно право има примат у односу на домаће, као и да ли је Босна и Херцеговина самостална друштвена заједница или протекторат.

Циљ истраживања је да се укаже на специфично уставно уређење Босне и Херцеговине и сложеност друштвених односа, у којима примарну улогу има институција Високог представника. Турбулентан историјски развој и неизвесна будућност су одреднице Босне и Херцеговине, као државне заједнице три конститутивна народа и националних мањина. Поред научне обраде анализе уставног поретка, централни предмет интересовања кандидаткиње у овој докторској дисертацији биће институција Високог представника и правне последице њеног ангажовања на овом подручју. Геополитичка кретања у светским оквирима утицала су и на БиХ, па се, отуда, поставља питање да ли је грађанство у БиХ способно и спремно да егзистира без присуства међународне заједнице и да ли је Високи представник оправдао свој мандат. Наиме, то су основна питања на која ће у раду кандидаткиња покушати да одговори. Помоћу одговарајућих метода током истраживања, кандидаткиња ће покушати да утврди ефикасност и ефективност деловања институције Високог представника у креирању и спровођењу унутрашње и спољне политике. Она ће анализирати и државно-правни положај Босне и Херцеговине у међународним оквирима, са посебним освртом на изградњу и поштовање демократских начела и владавине права. Вршећи истраживања, путем анкетирања грађана и лица која су на директан или индиректан начин пословно везана за канцеларију Високог представника или су упозната са радом и деловањем исте, кандидаткиња ће покушати да утврди ставове стручне и шире јавности у Босни и Херцеговини о сврси постојања и квалитету рада ове институције.

Држава, као основни облик асоцијације људи, има одговорност у погледу остварења и заштите уставног поретка, територијалног интегритета, суверенитета, безбедности, заштите и равноправности грађана, остварења свих људских права према међународним стандардима, економског напретка и благостања. То се односи и на Босну и Херцеговину. Комплексност њеног државног уређења, организација власти према територијалном и функционалном принципу, политичка и верска подјела становништва, као и различити међународни утицаји, додатно усложњавају и отежавају функционисање државе БиХ, као савремене и демократске. Присуство институције Високог представника у Босни и Херцеговини је незаобилазна, свакодневна тема грађана, политичара, различитих интересних група, медија и међународне јавности. Једни су за останак Високог представника и његово даље присуство у БиХ, а други за престанак рада ове институције. Проучавајући ову тему, кандидаткиња ће настојати да предложи могућа решења о деловању институције Високог представника у процесу развоја Босне и

Херцеговине. Такође, она ће покушати да одговори на многа питања, а између осталог и на то да ли је Анекс 10 - Споразум о цивилној интерпретацији Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, у практичном погледу, доказао оправданост постављања Високог представника. Свако пројектовање и предвиђање будућих догађања је незахвалан посао, а првенствено у контексту правно-политичких дешавања, али ће у овом раду, на основу добијених резултата истраживања, кандидаткиња изнети став о будућем мандату институције Високог представника у Босни Херцеговини.

Основни методи који ће бити коришћени у изради докторске дисертације су: историјски, правно-логички, догматско-нормативни, компаративни, социолошки, политиколошки и статистички.

Употребом **историјског метода** у раду ће бити извршена анализа историјског развоја државности и уставности Босне и Херцеговине. Одлуком Берлинског конгреса 1878. године окупирана је од стране Аустроугарске монархије све до 1918. године. Иако релативно кратко, доба аустроугарске владавине карактеришу дубоке унутрашње правно-политичке, економске и културне промене, тако да је 1910. године донет Земаљски устав (Штатут). Затим следе Устав из 1943. године и Устав СФРЈ из 1974. године, којим су републике дефинисане као државе и Дејтонски устав из 1995. године. Да би се стекао увид у реалност и специфичност друштвених односа у Босни и Херцеговини и сагледали могући правци њиховог развоја, потребно је узети у обзир историјски контекст у коме су до сада креирани.

Код предметног истраживања користићемо **правно-логички и догматско-нормативни метод**. Уз помоћ ове правне методе кандидаткиња ће анализирати политичко-правни систем Босне и Херцеговине, а посебно ефикасност Дејтонског устава. Правно ће обрадити уставна решења и домете њиховог спровођења у пракси. При томе ће узети у обзир, не само опште карактеристике развоја државности Босне и Херцеговине, већ и каузалност односа унутар државе, региона и Европске уније. Упоредна анализа одређених правних аката који детерминишу област уставног права, указаће на специфичности и различитости државних уређења.

Помоћу **компаративног метода** кандидаткиња ће извршити поређење уставног поретка Босне и Херцеговине и држава у региону, посебно блиских суседа, који су суверенитет стекли распадом бивше Југославије. Овај метод је неопходан како би кандидаткиња приказала сличности и различитости у функционисању уставних система и упоредила искуства других у имплементацији владавине права и демократије.

Уставни поредак сваке државе, па и Босне и Херцеговине, треба да омогући између осталог, слободу, једнакост, поштовање људског достојанства, мир, правду, суверенитет и интегритет. Употребом **социолошког метода** ће бити утврђено како Дејтонски мировни споразум, односно устав, делује на грађане и све његове предности и недостаци, који се рефлектују у пракси. Након тога ће бити указано на то која би нова уставна решења било пожељно понудити у Босни и Херцеговини.

Политиколошки метод је незаобилазан у анализи друштвених односа, јер је неспорна чињеница да се политика поставља супериорно, чак и у односу на Устав и друге законе, па можемо рећи, и на укупан правни поредак земље.

Поред теоријског приступа предмету докторске дисертације, кандидаткиња ће вршити практична истраживања, како би добила реалну пројекцију деловања институције Високог представника у примени Општег мировног споразума за Босну и Херцеговину. Истраживање ће се вршити у два правца: **анкетирањем грађана** у једном правцу и **анкетирањем испитаника који обављају одређене државне функције**, а које су директно или индиректно везане за канцеларију Високог представника у другом правцу.

Статистичком анализом биће утврђене међусобни корелациони односи резултата добијених анкетирањем.

На основу научног одређења проблема и предмета рада формулисан је **општи хипотетички став**: институција Високог представника је *ad hoc* међународни орган, који у повереном мандату управља мировним процесом и, као коначни ауторитет, својим ангажманом директно одређује правно-политички живот у Босни и Херцеговини.

Полазећи од предложених циљева, у раду ће бити дефинисане следеће **посебне хипотезе**:

- **Хипотеза 1:** Функција Високог представника је неопходна за очување мира и стабилности у Босни и Херцеговини.
- **Хипотеза 2:** Високи представник првенствено спроводи политику међународне заједнице, без обзира на потребе грађана Босне и Херцеговине.
- **Хипотеза 3:** Реформе Дејтонског устава су неопходне за развој демократије и бржег материјалног и друштвеног напретка у Босни и Херцеговини.
- **Хипотеза 4:** Наметањем закона и уредби, Високи представник спроводи концепт супституирања правног поретка, политичких структура и власти у Босни и Херцеговини.
- **Хипотеза 5:** Институција Високог представника ради на повећању међусобног поверења различитих етничких група у Босни и Херцеговини.

Даље, у пријави теме докторске дисертације, кандидаткиња даје оквирну структуру садржаја кроз који ће бити обрађен предмет научног истраживања:

УВОД

1. Предмет и проблем истраживања
2. Циљеви истраживања
3. Истраживачко питање и хипотезе
4. Методологија истраживања

I ДИО - Теоријска и општа питања уставног права

1. Предмет уставног права
2. Појам и функције устава
3. Садржина и својства устава
4. Класификација устава
5. Доношење и промене устава

II ДИО - Државност и уставност Босне и Херцеговине

1. Историјат државности Босне и Херцеговине
 - 1.1. Положај Босне и Херцеговине у Отоманском царству
 - 1.2. Правни положај Босне и Херцеговине у Аустроугарској монархији
 - 1.3. Државност Босне и Херцеговине у бившим југословенским државама
 - 1.4. Дисолуција СФРЈ
 - 1.5. Конститутивност Босне и Херцеговине од 1990-1992 године
2. Историјат уставности Босне и Херцеговине
 - 2.1. Берлински конгрес
 - 2.2. Анексија Босне и Херцеговине
 - 2.3. Земаљски устав (Штатут) из 1910. године
 - 2.4. Устав ФНРЈ из 1946. године
 - 2.5. Устав СФРЈ из 1963. године
 - 2.6. Устав СФРЈ из 1974. године

III ДИО - Уставно-правно уређење Босне и Херцеговине

1. Устав Босне и Херцеговине
 - 1.1. Устав Федерације Босне и Херцеговине
 - 1.2. Устав Републике Српске
 - 1.3. Сложеност уставно-правног уређења Босне и Херцеговине

2. Општи оквирни споразум за мир у Босни и Херцеговини
3. Административно-територијално уређење
 - 3.1. Државни органи и њихове надлежности
 - 3.2. Надлежност институција ентитета

IV ДИО - Институција Високог представника

1. Успостављање и овлашћења Високог представника у Босни и Херцеговини
2. Надлежности Високог представника у Босни и Херцеговини
3. Правна природа институције Високог представника
4. Бонска овлашћења Високог представника
5. Правни аспект одлука Високог представника
6. Политички аспект одлука Високог представника
7. Високи представник и Дејтонски мировни споразум
8. Еволуција демократије у БиХ и улога ОХР-а
9. Уставни суд БиХ и овлашћења Високог представника

V ДИО - Европска унија и Босна и Херцеговина

1. Право Европске уније
2. Високи представник као специјални представник Европске уније
3. Споразум о стабилизацији и придруживању
4. Високи представник, као међународна организација или дипломатска мисија у БиХ
5. Реформе уставног уређења у Босни и Херцеговини на путу ка Европској Унији
6. Истраживања импликација и ефекта мандата Високог представника у БиХ

10. Закључак

11. Литература

Кандидаткиња наводи и списак прелиминарне литературе:

- Аврамовић, С., Станимировић, В., *Упоредна правна традиција*, Службени гласник, Београд, 2007.
- Ademović, N., Joseph, M., Marković, G., *Ustavno pravo Bosne i Hercegovine*, Fondacija Konrad Adenauer, Predstavništvo u BiH, Sarajevo, 2012.
- Бабић, Б., *Водич кроз право Европске уније*, Институт за међународну политику и привреду, Правни факултет Универзитета у Београду, Службени гласник, Београд, 2009.
- Banović, D., Gavrić, S., *Država, politika i društvo u Bosni i Hercegovini*, IKD University Press - Magistrat izdanja, Sarajevo, 2011.
- Bataveljić, D., *Uporедna analiza zakonodavne vlasti bivših jugoslovenskih zemalja*, Pravni fakultet, Univerzitet u Kragujevcu, Kragujevac, 2002.
- Батавељић, Д., *Уставно право*, Институт за правне и друштвене науке, Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, Крагујевац, 2013.
- Bobio, N., *Država, vladavina, društvo*, CID, Cetinje, 1995.
- Borovčanin, D., *Izgradnja bosanskohercegovačke državnosti u uslovima NOR-a*, Svjetlost, Sarajevo, 1979.
- Božić, I., Ćirković, S., Ekmečić, M., Dedijer, V., *Istorija Jugoslavije*, Prosveta, Beograd, 1972.
- Бајс, А., Кандић, Љ., *Општа историја државе и права*, Феудални период, Савремена администрација, Београд, 1994.
- Војиновић, Н., *Национална историја државе и права*, III издање, Правни факултет Универзитета у Српском Сарајеву, Српско Сарајево, 2001.
- Вукадиновић, Г., *Теорија државе и права*, Футура, Нови Сад, 2006.
- Vukadinović, R., Vukadinović Marković, J., *Uvod u institucije i pravo Evropske unije*,

- Službeni glasnik, Beograd, 2020.
- Вучковић, Ј., „Уставни принципи поделе власти и глобализација“, у: Ирена Пејић (ур.), *Зборник радова Правног факултета у Нишу*, број 76, година LVI, Ниш, 2017.
 - Вучковић, Ј., *Медијско право*, Медивест, Ниш, 2018.
 - Gavrić, S., Banović, D., Krause, C., *Uvod u politički sistem Bosne i Hercegovine - izabrani aspekti*, Sarajevski otvoreni centar, Sarajevo, 2009.
 - Girginov, A., *Izlazni zahtjevi Bosne i Hercegovine za međunarodnu pravosudnu saradnju*, TDP Sarajevo, Sarajevo, 2016.
 - Група аутора, *Историја народа Југославије*, Просвета, Београд, 1960.
 - Goci, S., *Evropska vlada*, Biblioteka „Diplomatija“, Beograd, 2003.
 - Дабић, Љ., *Концесије у праву земаља Централне и Источне Европе*, Институт за упоредно право Београд, Београд, 2002.
 - Даниловић, Ј., *Историјско правне студије*, Правни факултет, Подгорица, 2002.
 - Денковић, Д., *Добра управа*, Правни факултет, Универзитет у Београду, Београд, 2010.
 - Dijk, P. Hoof, G.J.H., *Teorija i praksa Evropske konvencije o ljudskim pravima*, (treće izdanje), Muler, Sarajevo, 2001.
 - Диклић, М., *Европска унија и српско-хрватски односи*, Институт за европске студије Београд, Београд, 2010.
 - Dimitrijević, M., Dimitrijević, P., Dimitrijević, J., *Uvod u pravo - Opšta teorija o državi i pravu*, Sven, Niš, 2008.
 - Димитријевић, П., *Управно право*, Свен, Ниш, 2012.
 - Durmišević, E., *Uvod u razvoj pravne misli u Bosni i Hercegovini*, Pravni fakultet, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 2014.
 - Ђорђевић, С., Матић, Д., *Устав и процедуре*, Институт за правне и друштвене науке, Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, Крагујевац, 2015.
 - Ђорђевић, С., Палевих, М., *Закон о забрани дискриминације (правна анализа)*, Институт за правне и друштвене науке, Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, Крагујевац, 2010.
 - Ibrahimagić, O., Kurtćehajić, S., *Politički sistem Bosne i Hercegovine*, Magistrat, Sarajevo, 2002.
 - Илић, Ј., *The Serbian Question in The Balkans*, Faculty of Geography, University of Belgrade, Belgrade, 1995.
 - Imamović, M., *Istorija Bošnjaka, Bošnjačka zajednica kulture*, Preporod, Sarajevo, 1997.
 - Imamović, M., *Osnove upravno-političkog razvitka i državnopravnog položaja Bosne i Hercegovine*, Pravni fakultet, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 2006.
 - Imamović, M., *Pravni položaj i unutrašnje-politički razvitak BiH od 1878-1914*, Svjetlost, Sarajevo, 1976.
 - Imamović, M., *Uvod u historiju i izvore Bosanskog prava*, Pravni fakultet, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 2006.
 - Imamović, M., *Vjerske zajednice u Bosni i Hercegovini i Jugoslaviji između dva svjetska rata*, Pravni fakultet, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 2008.
 - Јанковић, Д., Мирковић, М., *Државноправна историја Југославије*, Драганић, Београд, 1997.
 - Јанталек, С., *Историја државе и права народа ФНРЈ*, Научна књига, Београд, 1951.
 - Јањевић, М., *Европска монетарна унија-евро на европској и светској сцени*, Институт економских наука, Београд, 1998.
 - Јанјевић, М., *Treći stub Evropske unije*, Službeni list SCG, Beograd, 2003.
 - Јевтић, Д., Поповић, Д., *Правна историја југословенских народа*, Драганић, Београд, 1994.

- Јончић, В., *Међународноправни статус учесника оружаних сукоба*, Правни факултет, Универзитет у Београду, Београд, 2012.
- Karan, S., „Ustavnopravna i politička priroda Odluka Visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini“, *Godišnjak Fakulteta pravnih nauka*, godina 5, broj 5, Banja Luka, 2015.
- Karčić, F., *Moderne pravne kodifikacije*, Pravni fakultet, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 2006.
- Келзен, Х., *Проблем суверености и теорија међународног права Прилог једној чистој теорији права*, Службени гласник СЦГ, Београд, 2003.
- Kitić, D., *Međunarodno privatno pravo*, Treće izdanje, Pravni fakultet, Univerzitet Union, Beograd, 2019.
- Ковач, О., Поповић, Т., *Прилагођавање привреде условима пословања на тржишту Европске уније*, Институт економских наука, Београд, 1995.
- Ковачевић, С., Дајић, П., *Хронологија Југословенске кризе 1996.*, Институт за студије, Београд, 1997.
- Кокољ, М., *Међународни кривични суд за претходну Југославију (Ко ме се суди у Хагу)*, Центар маркетинг, Београд, 1995.
- Крећа, М., *Међународно јавно право*, Правни факултет, Универзитет у Београду, Београд, 2018.
- Кркљуш, Ј., *Правна историја српског народа*, Мићо Соколовић, Рогатица, 2007.
- Кузмановић, Р., *Есеји о уставности и државности*, Правни факултет, Универзитет у Бања Луци, Бања Лука, 2004.
- Лукић, Р., *Теорија државе*, Игам, Београд, 2008.
- Маленица, А., Деретић, Н., *Римско право*, десето издање, Универзитет у Новом Саду, Нови Сад, 2011.
- Matuz, J., *Osmansko Carstvo*, Školska knjiga, Zagreb, 1992.
- Микеш, М., *Босна и Херцеговина и владавина права*, Атлантис, Бања Лука, 2008.
- Marković, L., *Jugoslovenska država i hrvatsko pitanje*, Ekopres, Zrenjanin, 1991.
- Martinović, D., *Visoki predstavnici međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini*, Fakultet političkih znanosti, Zagreb, 2014.
- Misita, N., *Uvod u pravo Evropske unije*, treće izmjenjeno i dopunjeno izdanje, Pravni fakultet, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 2019.
- Nešković, R., *Nedovršena država Politički sistem Bosne i Hercegovine*, Fondacija „Friedrich-Ebert-Stiftung“, Sarajevo, 2013.
- ОНР, *Опште информације*, доступно на <http://www.ohr.int>, 2021.
- Пантић, Д., *Општа правна историја цивилизације, државе, правни системи и кодификације*, Мићо Соколовић, Рогатица, 2001.
- Пауновић, М., Царић, С., *Европски суд за људска права, надлежност и поступак*, Правни факултет, Универзитет у Београду, Београд, 2007.
- Поплашен, Н., *Рушење Дејтона*, Институт за међународно право и међународну пословну сарадњу, Бања Лука, 2001.
- Поповић, Д., *Општа правна историја - Стварање модерне државе*, III издање, Досије, Београд, 1999.
- *Priručnik o međunarodnoj zaštiti (azilu) u BiH*, Predstavništvo Visokog komesarijata Ujedinjenih naroda za izbjeglice u BiH, Predstavništvo UNHCR-a u BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice u BiH 2010.
- Prokopijević, M., *Evropska unija*, Službeni glasnik, Beograd, 2009.
- Radivojević, Z. (ur.), *Ustavne i međunarodne granice ljudskih prava*, Zbornik radova sa međunarodne naučne konferencije, Pravni fakultet, Univerzitet u Nišu, Niš, 2008.
- Renouvin, P., *Evropska kriza i Prvi svjetski rat*, Naprijed, Zagreb, 1965.
- Савић, С., *Земаљски устав (Штатут) за Босну и Херцеговину*, Правни факултет, Универзитет у Источно Сарајеву, Источно Сарајево, 2021.
- Samardić, Đ., *Opšta istorija države i prava*, Studentski servis u Sarajevu, Sarajevo, 1976.

- Smerdel, B., Sokol, S., *Ustavno pravo*, drugo neizmjenjeno izdanje, Pravni fakultet u Zagrebu, Zagreb, 2006.
- Sućeska, A., *Istorija države i prava naroda SFRJ*, Svjetlost, Sarajevo, 1979.
- Taylor, A. J. P., *Habsburška Monarhija 1809-1918*, Znanje, Zagreb, 1990.
- Trnka, K., *Ustavno pravo (drugo izmjenjeno i dopunjeno izdanje)*, Fakultet za javnu upravu Sarajevo, Sarajevo, 2006.
- Šarkiћ, S., Popović, D., *Veliki pravni sistemi i kodifikacije*, Draganić, Beograd, 2005.
- Šišić, F., *Pregled povijesti hrvatskog naroda od najstarijih dana do godine 1873.*, Nakladni zavod Matice Hrvatske, Zagreb, 1916.
- Fedić, I., *Uprava, vlast, zakonitost*, Pravni fakultet, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 2004.
- Festić, I., *Raspodjela zakonodavne nadležnosti između federacije i federalnih jedinica-studija*, Pravni fakultet, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 2003.
- Florian, B., *Bosna i Hercegovina poslije rata: Politički sistemi u podjeljenom društvu*, Buybook, Sarajevo, 2006.
- Hammer, J., V., *Historija Turskog (Osmanskog) carstva*, svezak 3, Zagreb, 1979.
- Holbrooke, R., *Završiti rat*, Šahinpašić, Sarajevo, 1998.
- Horspool, M., Humphreys, M., *European Union Law*, Oxford University Press, 2010.
- Centar za ljudska prava Univerziteta u Sarajevu, *Ljudska prava u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo, 2009.
- Чавошки, К., Васић, Р., *Увод у право*, Службени гласник, Београд, 2007.
- Чавошки, К., *Увод у право и Основни појмови и облици*, Драганић, Београд, 1996.
- Čolović, V., (ur.), *Pravo zemalja u regionu*, Zbornik radova, Institut za uporedno pravo Beograd, Beograd, 2010.

Остали извори:

- *Декларације и комунике Вијећа за provedбу мира*, доступно на <http://www.ohr.int/cat/deklaracije-i-komunike-vijeca-za-provedbu-mira-hr>, септембар 2021.
- Закон о држављанству Босне и Херцеговине, „Сл. гласник БиХ“, бр. 22/2016.
- Изборни Закон Босне и Херцеговине, „Сл. гласник БиХ“, бр. 23/2001.
- Одлуке високог представника, доступно на <http://www.ohr.int>, септембар 2021.
- Закон о потврђивању Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, „Сл. лист СРЈ - Међународни уговори“, бр. 12/2002.
- Споразум о стабилизацији и придруживању (ССП) између ЕУ и БиХ, доступно на <https://www.vladars.net>, септембар 2021.
- Статут Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, „Сл. гласник Брчко дистрикта БиХ“, бр. 2/2010.
- Устав Босне и Херцеговине, „Сл. гласник БиХ“, бр. 25/2009.
- Устав Републике Српске, „Сл. гласник Републике Српске“, бр. 21/92.
- Устав СФРЈ из 1974. године, доступно на http://www.arhivyu.gov.rs/active/sr-latin/home/glavna_navigacija/leksikon_jugoslavije/konstitutivni_akti_jugoslavije/ustav_sfrij_1974.html, септембар 2021.
- Устав Федерације Босне и Херцеговине, „Сл. новине ФБиХ“, бр. 1/1994, 13/1997, 16/2002, 22/2002, 52/2002, 60/2002, 18/2003, 63/2003, 9/2004, 20/2004, 71/2005, 72/2005, 88/2008.

Докторска дисертација под називом „Институција високог представника за Босну и Херцеговину“ биће посвећена анализи уставног уређења Босне и Херцеговине, присуству и улози Високог представника у политичком и правном животу у Босни и Херцеговини.

У **уводном делу** докторске дисертације биће образложен значај теме за научно истраживање, дефинише се предмет и циљ истраживања, постављају хипотезе и одређује методологија истраживања. Такође, у овом делу рада биће изнета проблематика истраживања, као и постављени циљеви и задаци истраживања, уз навођење полазног хипотетичког оквира и метода који ће се користити, како би се дошло до крајњег исхода истраживања.

У **првом делу** кандидат ће обрађивати предмет уставног права, појам и функције устава, као и садржину (*materia constitutionis*) и основна својства устава, као највишег општег правног акта. С обзиром да је предмет науке Уставног права део материјалног света, који лежи у људском друштву, отуда и наука Уставног права припада групи друштвених наука. Наиме, предмет науке Уставног права, у најширем смислу, лежи у сфери људских односа, тако да кандидаткиња наглашава да ова грана права представља саставни део јавног права, које се одређује као скуп норми које одређују организацију јавних установа и вршење власти од стране њихових органа. Отуда, предмет Уставног права представља константну, релативно стабилну категорију, насупрот динамичној и променљивој садржини Уставног права. Такође, у овом делу рада, кандидаткиња наглашава да је, до данас, познат веома велики број дефиниција устава, да су се проблемом дефинисања овог највишег општег правног акта бавили бројни теоретичари током протеклих векова и да су у ово дефинисање уносили бројне правне и ванправне елементе. Међутим, неспорно је да се устав, у апсолутном смислу, може означити као једно основно уређивати, тј. један јединствени затворени систем највиших и последњих норми, па се за њега каже да је он, уствари, „норма норми“, тј. средство ограничења политичке власти и самовоље, правило политичке игре која регулише односе између носилаца власти и подвлашћених. Зато се у овом делу рада наводи да је основна функција устава, управо, искључивање самовоље државне власти и завођење владавине објективног права, као и онемогућавање ексцеса власти у једној земљи. Као такав, овај акт поставља границе државне власти и тиме спречава њене злоупотребе, успоставља правну сигурност и гаранције слободе и права, како појединца, тако и целог друштва. Поред свега наведеног, кандидаткиња ће указати на садржину устава, која је веома значајна, јер од ње, тј. од обима уставног регулисања, највећим делом зависи и садржина уставног права. Ту спадају, пре свега, питања везана за државну власт и питања везана за друштво и грађане. На крају овог дела, биће дата детаљна класификација устава која се тиче класичних и модерних подела, као и анализа доношења и промене устава, за које су надлежне уставотворна и ревизиона власт.

Други део се односи на државно и уставно уређење Босне и Херцеговине, као и њен правни положај у Отоманском царству, Аустроугарској монархији и бившим југословенским земљама (Краљевини СХС, Краљевини Југославији, ФНРЈ и СФРЈ), распад СФРЈ, као и конститутивност Босне и Херцеговине све до њене државне самосталности и међународног признања. Наиме, државност БиХ је потребно посматрати у дужем историјском периоду, јер она представља спорно политичко и теоријско питање, посебно у аспекту када се Босна и Херцеговина конституисала као држава у модерном смислу речи. Она је, као и остала подручја Турске, имала централну државну управу, што се одржало све до Берлинског конгреса 1878. године. Није постојао босански правни поредак, нити изворне босанске институције, него турске институције на овој територији, која је била интегрални део турске државе, који је споразумом великих сила, на Берлинском конгресу, дат Аустроугарској монархији на окупацију и управу, тако да се ова територија сматрала колонијалним поседом монархије. Прецизније речено, у периоду 1878-1908. године, Босна је била подручје Турске, над којим је Аустроугарска вршила управу и протекторат, док је 1908. године, после Анексије, Босна постала интегрални део аустроугарске државе без властите државности.

У **трећем делу** кандидат ће извршити анализу Устава Босне и Херцеговине, као и устава њених ентитета - Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске и указаће

на значај Општег оквирног споразума за мир у БиХ, као и административно-територијално уређење БиХ. Устав БиХ је понудио комплексан уставно-правни систем, који у себи укључује многе супротности и елементе који нису најповољнија решења, као и одредбе које не би смеле да буду део савременог демократског система. Измена овог Устава, који је ступио на снагу 14. децембра 1995. године као део међународно-правног споразума, тј. као Анекс 4. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, захтева детаљнију анализу правних, политичких и економских аспеката. Да је садашње уставно уређење БиХ незадовољавајуће, потврдио је и став Европске уније дат половином 2005. године. Неспорно је да постоји сложеност уставно-правног уређења у овој бившој југословенској држави и да постоје бројне несугласице међу теоретичарима и практичарима о изналажењу правог административно-територијалног уређења.

Четврти део је посвећен правној природи, успостављању и овлашћењима институције Високог представника, његовим надлежностима, као и бонским овлашћењима, у коме ће се да ти детаљна анализа тзв. Бонских овлашћења, функције и надлежности Високог представника. Улога која је одређена ОХР-у (Високом представнику), била је, у великој мери, под утицајем тадашњих односа између Европе и САД-а, јер су САД планирале да имају контролу, како над војном, тако и на цивилном имплементацијом Дејтонског мировног споразума, тако да су предвиделе јаку улогу и бројне надлежности Високог представника, које су 1997. године у Бону (Немачка) доста проширена (тзв. Бонска овлашћења). Отуда ће кандидаткиња посебан напор уложити у анализу правног и политичког аспекта одлука овог међународног представника, као и његов однос према Дејтонском мировном споразуму. Такође, значајан део овог дела рада, биће посвећен анализи еволуције демократије у Босни и Херцеговини и улози ОХР-а, као и односу Уставног суда БиХ и Високог представника, који представља, према неким мишљењима, осовину опструкције за повраћај надлежности Републици Српској. Постоје схватања бројних теоретичара, према којима тзв. „охаеризам“ представља сламање Републике Српске, која траје пуних 27 година.

Наиме, чињеница је да су досадашњи високи представници, почев од 1995. године, па све до данас, супротно међународном праву, узурпирали улогу законодавца у Босни и Херцеговини и противправно наметали своје законе, којима су отимали надлежности Републике Српске и преносили их на ниво Босне и Херцеговине. Што је још опасније, те злоупотребе су им је, по наводима бројних теоретичара, потврђивао Уставни суд БиХ, као правно ваљане?! Да ли они то, заиста и јесу, биће главни задатак кандидаткиње да објасни у овом делу своје докторске дисертације, а посебно, имајући у виду сам састав овог Уставног суда, у коме има неколико странаца (Албанија, Швајцарска и Немачка) и само два представника Републике Српске. То довољно говори, имајући у виду и друге чланове овог Суда, који су представници друга два конститутивна народа Босне и Херцеговине, какве се најчешће одлуке доносе.

Пети део носи назив Европска Унија и Босна и Херцеговина у коме ће бити приказан утицај права Европске уније у Босни и Херцеговини. Треба нагласити да се законодавство Европске уније дели на *примарно*, које је највишег ранга и чине га оснивачки уговори (ту су укључени и сви додаци, протоколи, конвенције и изјаве уз поједине уговоре) и *секундарно*, кога чине правни акти институција Европске уније и међународни споразуми, којима се уређују међусобни односи ЕУ и других међународних организација или трећих држава. Такође, у овом делу ће се говорити о Високом представнику, као специјалном изасланику Европске уније и његовим овлашћењима, чија се функција огледа у статусу дипломатске мисије у Босни и Херцеговини, која је успостављена у складу са Општим оквирним споразумом за мир у БиХ (Дејтонским мировним споразумом) из 1995. године. ОХР има овлашћења да изврши „коначну интерпретацију“ овог споразума. Треба нагласити да су сви досадашњи високи представници били европске дипломате, док су сви њихови први заменици били представници САД-а. Треба указати на чињеницу да ће у овом делу рада бити извршено

истраживање импликација и ефеката мандата ОХР-а у Босни и Херцеговини, с обзиром да је њихова месечна плата (иако је то пословна тајна) преко 20.000 евра, а да су на основу Закључака Конференције за имплементацију мира, одржане у Бону 9-10. децембра 1997. године, наметали и мењали уставе у БиХ, бројне законе, смењивали легално изабране и именоване политичке и друге представнике.

3. Мера у којој образложење предмета, метода и циља уверљиво упућује да је предложена тема од значаја за развој науке

Кандидаткиња Николина Војиновић у образложењу теме докторске дисертације, је дефинисала предмет истраживања на јасан и недвосмислен начин и, притом, указала на бројне теоријске и практичне проблеме који се појављују у вези са предметом истраживања. Управо на основу тога су постављени и јасни циљеви истраживања, а на основу прецизно формулисаних циљева, одређене су проверљиве и адекватне хипотезе. Значај постављених хипотеза се огледа у томе, што ће приликом њиховог проверавања, а ради реализације формулисаних циљева истраживања, кандидаткиња користити одговарајуће методе и изворе података, пре свега бројну литературу, односно радове домаћих и страних аутора.

Отуда се може закључити да је у питању један објективан, систематичан и доследан приступ предложеном предмету истраживања. Израдом ове докторске дисертације очекујемо да ће се све наведене хипотезе потврдити и да ће се, на тај начин, доћи до изузетно корисних информација за потпуније, правилније сагледавање и разумевање институције Високог представника за Босну и Херцеговину. С обзиром да је о овој теми, која је изузетно актуелна и значајна, нажалост, веома мало писано, сматрамо да ће наведени резултати истраживања, у значајном обиму, представљати основу за даља истраживања када је реч о овој проблематици.

Наиме, и сама кандидаткиња је, опредељујући се за предложену тему докторске дисертације, навела да се њен значај огледа, пре свега, у чињеници да проблематика Канцеларије високог представника (*OHR - Office of the High Representative*), иако пододна за истраживање и детаљну анализу, још увек није привукла одговарајућу научну пажњу, па би овај рад, отуда, требало да попуни ту празнину и помогне у бољем разумевању различитих аспеката предмета истраживања. Због тога је мали број научних радова у домаћој теорији који се баве детаљнијом анализом ове проблематике. Кандидаткиња даље наводи да значај теме истраживања произилази и из самог циља, тј. намере да се анализирају бројни проблеми деловања Високог представника за Босну и Херцеговину, као међународног представника Организације Уједињених нација, чија је основна функција да надгледа и координира спровођење цивилних аспеката Дејтонског мировног споразума. Међутим, у пракси он има доста широко поље слободне делатности у вршењу своје дискреционе власти што, веома често, доводи до бројних несугласица између два ентитета Босне и Херцеговине (Републике Српске и Федерације БиХ), односно између три конститутивна народа – Срба, Хрвата и Бошњака.

4. Образложење теме за израду докторске дисертације омогућава закључак да је у питању оригинална идеја или оригиналан начин анализирања проблема

Кандидаткиња ће, опредељујући се за предложени наслов докторске дисертације, ући у свестрану анализу Високог представника, као веома значајну институцију за функционисање целокупног правног система Босне и Херцеговине. Она је, на врло одговоран начин, приступила проучавању овог проблема и образложила научни приступ његовом истраживању, као и значај предложене теме за правни и политички систем државе. Наиме, слободно се може рећи да се кандидаткиња Николина Војиновић, веома

храбро „ухватила у коштац“ са изузетно осетљивом материјом, о којој се, до сада, недовољно писало, тако да не постоји једна свеобухватна и опште задовољавајућа анализа. Представљајући визију своје будуће докторске дисертације и очекиваних резултата, кандидаткиња полази од навођења и дефинисања основних појмова, како би указала на свој оригинални научни приступ. Из образложења предмета и циља истраживања, може се закључити да постоје бројне теоријске дилеме и практични проблеми који се односе на ову тему. Самим тим, постоје бројни разлози који говоре у прилог значаја теме за научно истраживање и за развој науке. У питању је тема која се, заиста, може сврстати у типичне мултидисциплинарне теме, па је, отуда, обавеза умногоме тежа, јер кандидат мора да има у виду све те различитости, мора да их разуме и, на крају, да их повеже у једну складну, непротивречну целину. Томе се додаје и чињеница да у домаћој правној књижевности не постоји довољно научних радова који се баве обрадом ове тематике.

Оно што ће у раду бити посебно анализирано, тиче се списка високих представника за Босну и Херцеговину, почев од 1995. године, када је на ту функцију ступио Швеђанин Карл Билт, преко Шпанца Карлоса Вестендорпа, Аустријанца Волфганга Петрича и других, све до актуелног немачког политичара Кристијана Шмита, који је ступио на ову функцију 1. августа 2021. године. Међутим, посебан изазов за кандидаткињу ће бити „суочавање“ са чињеницом да овај Високи представник није именован резолуцијом Савета безбедности Организације Уједињених нација, у складу са чланом 1. Анекса 10. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини. Према томе, само из овога се види да светске силе примењују различите критеријуме и да је, од самог почетка ступања на функцију овог представника, оспорен његов мандат, иако је у његовим рукама изузетно велики број надлежности. Пример за то је његов ранији претходник Педи Ешдаун, који је на овој функцији био у периоду 2002-2006. године и који је остао упамћен као човек који је сменио највећи број легално изабраних званичника у Републици Српској (једним својим актом је сменио 70 политичара) и наметнуо чак 430 одлука, као странац са изузетно великим овлашћењима.

Комисија је стекла утисак, базиран на самој поставци и образложењу предмета и циља рада, да је кандидаткиња на трагу једног оригиналног научно-истраживачког пројекта. Верујемо да ће ова докторска дисертација донети наведеној проблематици (која се налази у самом средишту рада) неопходан елемент оригиналности. Такође, Комисија сматра да ће кандидаткиња, обрадом ове теме, на сасвим оригиналан и на један нови начин успети да се приближи овој теми и да је, на адекватан начин, обради. Она ће изнети суштину рада истраживати обрадом расположиве научне грађе, кроз предложени нацрт докторске дисертације. Све то наводи на закључак да оваква свеобухватна анализа постављеног проблема, представља својеврстан и оригиналан начин његовог анализирања и решавања, који се огледа, пре свега, у систематизацији појединих поглавља, приступу питањима која, до сада, нису довољно истражена у теорији и пракси.

5. Усклађеност дефиниције предмета истраживања, основних појмова, предложене хипотезе, извора података, метода анализе са критеријумима науке, уз поштовање научних принципа у изради коначне верзије докторске дисертације

Кандидаткиња дефинише предмет истраживања на јасан и недвосмислен начин, придржавајући се принципа науке у постављању дефиниција, које омогућавају даље извођење научних ставова, повезивање и систематизовање научних знања. У складу са успостављеном идејном структуром планираног истраживања, кандидаткиња успоставља правилан методолошки комплекс, сагласно предмету и циљевима истраживања. Реално формулисани и недвосмислено постављени циљеви, омогућили су постављање исправних хипотеза, које су проверљиве и адекватне предмету истраживања. Оне ће бити

провераване кроз одговарајуће научне поступке. Применом анализе и синтезе, индукције и дедукције, али и дијалектичке анализе, обезбедиће се утврђивање основних објективних законитости појава које ће се истражити. Употребом индуктивне методе биће третиране одређене појединачне чињенице, како би се из масе тих конкретних случајева могле потврдити и утврдити заједничке особине и узрочне везе. Отуда се од аутора очекује да одговори изазовном захтеву научног истраживања, с обзиром да је, у науци, неопходна употреба (коришћење) индуктивно-дедуктивних и емпиријско-рационалних метода.

Појмови које кандидаткиња користи у предлогу своје докторске дисертације су прецизно дефинисани, а у образложењу предмета истраживања, њихово коришћење је доследно и у складу са постављеним научним критеријумима. С друге стране, све наведене формулације биће подвргнуте проверљивој анализи, с обзиром да је у предлогу саме теме дисертације указано на бројне теоријске и практичне проблеме који се појављују у вези са предметом истраживања. Управо су на основу тога постављени јасни истраживачки циљеви, који одговарајућом анализом могу да доведу до очекиваних резултата. Реалним и недвосмисленим формулисањем наведених циљева, омогућено је постављање исправних хипотеза, које ће бити провераване кроз одговарајуће научне поступке. Кандидаткиња ће, ради долажења до очекиваних резултата, у свом научном раду користити адекватне изворе података, одговарајућу литературу сачињену од научних и стручних радова домаћих и страних аутора, научне студије, као и бројне релевантне правне акте, имајући у виду сложеност и мултидисциплинарност предложене теме. Све напред наведено указује на чињеницу да је у изради предлога дисертације уложен изузетно велики труд и да ће њену коначну верзију одликовати систематичност и прегледност, објективност у реализацији постављених циљева, као и усклађеност са највишим научним стандардима и принципима.

На основу вишегодишњег научног истраживања и коришћења постојеће литературе, законских текстова и других позитивних правних прописа, очекује се да кандидаткиња у својој докторској дисертацији предложи одговарајућа решења о правцима могућих реформи и усавршавању уставног система у Босни и Херцеговини, као и Институције Високог представника. Такође, од ње се очекује да пружи читав низ значајних и важних предлога за реформу Канцеларије високог представника, тј. ОХР-а у Босни и Херцеговини. Кандидаткиња ће у свом раду, веома јасно, показати у чему се састоји извориште одређене недовршености и недовољне ефикасности постојећег модела наведене Институције, па ће се, отуда, заложити за потпуније и доследније реорганизовање актуелног модела организације власти у Босни и Херцеговини.

6. Компетентност ментора

Предложени ментор, **проф. др Драган Батавељић**, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, запослен је на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу од 1990. године, а од 2015. године је у звању редовног професора. Наставу изводи на предметима из уже уставно-правне научне области и то:

- основне академске студије: Уставно право, Политички систем и Право локалне самоуправе, Уставно судство.
- докторске академске студије: Уставно право – одабране теме

Комисија издваја следеће одабране референце предложеног ментора из уже научне области предложене теме докторске дисертације, који су публиковани у последњих десет година и који доказују компетентност ментора сходно чл. 9. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу.

1. Nikezić, S., Đorđević, M., Bataveljić, D., *Improvement of spa tourism in the Republic of Serbia as a pattern of positive impact on ecology and regional development*, TTEM -

- Technics Technologies Education Management [http://www.ttem.ba/archive.html], 2012, Vol. 7, No. 2, strana 920-925. [COBISS.SR-ID 512774064] - **M23**
2. Bataveljić, D., Nikezić, S., Matić, M., *Development initiative of manufacturing and service clusters in the Republic of Serbia Corridor 10 Zone*, Ekonomika poljoprivrede (1979), broj 4, strana 727-745, 2012, [COBISS.SR-ID 512857008] - **M24**
 3. Jerotijević, Z., Đorđević, S., Palević, M., Bataveljić, D., *The Paris peace conference after World War I*, TTEM - Technics Technologies Education Management [http://www.ttem.ba/archive.html], 2013, Vol. 8. No. 1, strana 332-341. [COBISS.SR-ID 512879536] - **M23**
 4. Nikezić, S., Marković, S., Bataveljić, D.: *Transformational and charismatic leadership - full range leadership model: paradigm for change*. TTEM - Technics Technologies Education Management [http://www.ttem.ba/archive.html], 2013, Vol. 8, No. 2, str. 713-722. [COBISS.SR-ID 512906416] - **M23**
 5. Батавeљић, Д., Пушoњa, Б., *Остваривање и заштита уставних права и слобода*, Правни живот, књига 566, број 12, 2013, стр. 717-731. [ISSN 0350-0500, COBISS.SR-ID 512965040] - **M51**
 6. Батавeљић, Д., *Улога Уставног судства у остваривању владавине права*, NBP - žurnal za kriminalistiku i pravo, година 18, број 3, страна 81-91, 2013. [ISSN 0354-8872, COBISS.SR-ID 204141580] - **M51**
 7. Батавeљић, Д., Галић, Б., *Нато бомбардовање СРЈ и његов утицај на кршење еколошких права грађана Републике Србије*, Правни живот, ISSN 0350-0500, књига 571, број 9, 2014, страна 431-452. [ISSN 0350-0500, COBISS.SR-ID 513058736] - **M51**
 8. Батавeљић, Д., Лoгaрушић, Д., *Еколошка катастрофа и неодрживост развоја, као последице бомбардовања Републике Србије*, Правни живот, ISSN 0350-0500, 2015, књига 578, број 9, страна 499-509. [ISSN 0350-0500, COBISS.SR-ID 513198512] - **M51**
 9. Батавeљић, Д., Лутовац, М., *Правни и еколошки аспекти НАТО агресије на СР Југославију 1999. године*, Правни живот, ISSN 0350-0500, 2016, књига 583, број 9, страна 443-456. [COBISS.SR-ID 517260476] - **M51**
 10. Батавeљић, Д., *НАТО бомбардовање, као узрок настанка екоцида у Републици Србији*, Правни живот, ISSN 0350-0500, 2017, књига 599, бр. 9, стр. 483-499. [COBISS.SR-ID 513366960] - **M51**

ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕДЛОЗИ КОМИСИЈЕ

Имајући у виду претходно наведено, на основу увида у приложену пријаву и на основу чињеница и ставова изнетих у претходним тачкама Извештаја, Комисија за оцену научне заснованости теме и испуњености услова кандидаткиње Николине Војиновић, за израду докторске дисертације под називом "Институција Високог представника за Босну и Херцеговину" доноси следеће:

ЗАКЉУЧКЕ

1. Кандидаткиња испуњава све услове за пријаву теме докторске дисертације прописане Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Крагујевцу и Статутом Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, Правилником о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу и Правилником о докторским студијама Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, будући да је положила све испите и

испунила све обавезе предвиђене студијским програмом докторских академских студија и да је објавила потребан број радова из научне области из које пријављује тему докторске дисертације.

2. Тема предложене докторске дисертације припада научној области изабраног студијског програма за коју је Правни факултет матичан и представља научно релевантну и оправдану област истраживања.
3. Предложена тема докторске дисертације је прецизно формулисана и образложена, веома актуелна и прати истраживања у Уставном праву и од значаја је са становишта развоја науке. С тога је она подобна за обимнију научну обраду у форми докторске дисертације, имајући у виду недовољну истраженост и актуелност теме.
4. Имајући у виду приложени концепт рада и списак предложене литературе, која ће бити коришћена у истраживању, као и досадашњи рад кандидаткиње, Комисија сматра да је кандидаткиња оспособљена да предложеној тему квалитетно обради.
5. Предложени ментор, др Драган Батавељић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу је биран за ужу уставноправну научну област, којој припада предложена тема докторске дисертације, испуњава услове да буде ментор за вођење докторске дисертације у складу са стандардом 9 за акредитацију студијског програма докторских академских студија на високошколским установама и не води више од пет доктората истовремено.

Комисија за оцену научне заснованости теме и испуњености услова кандидаткиње Николине Војиновић за израду докторске дисертације упућује Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Крагујевцу и Већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу:

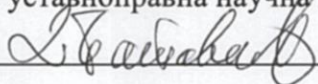
ПРЕДЛОГЕ

да донесе одлуку којом се кандидаткињи Николини Војинови одобрава израда докторске дисертације под називом "Институција Високог представника за Босну и Херцеговину".

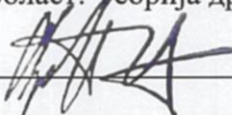
Комисија прихвата предлог кандидата и за ментора предлаже др Драгана Батавељића, редовног професора за ужу уставноправну научну област на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу.

КОМИСИЈА

др Драган Батавељић, редовни професор,
Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу,
ужа уставноправна научна област

др Срђан Ђорђевић, редовни професор,
Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу,
ужа научна област: Теорија државе и права

др Милан Пилиповић, ванредни професор,
Правног факултета Универзитета у Бањој Луци,
ужа научна област: Уставно право

